

Tomáš Pitucha

Deset let Darmožroutem

Jistý profesor na olomoucké univerzitě, když mu na seminář přišel jediný student (tudíž doufající, že seminář odpadne), říkával: „Tres faciunt collegium – tři tvoří společnost. Jsem tu já, vy, a tím třetím je Bůh nad námi. Tak copak mi povíte o posledních Přemyslovcích?“. Několik let jsme si s Pekarim v muzicírování vystačili v obdobném složení jako na zmíněném semináři: Pekari hrál na kytaru, já na mandolínu nebo na dvanáctistrunku a ten třetí nad námi si zacpával uši, protože to

nemoh poslouchat. Tím třetím byl můj bratranec Jeník, který o patro výš studoval římské právo. Právě si četl o Neraciu Priscovi – autoru výše citované latinské poučky, dle které bylo možno veřejně přednášet či vystupovat za účasti nejméně tří osob. Jeník nelenil, vytáhl z pod postele kytaru, na kterou se potajmu učil hrát a vtrhl mezi nás: „Hoši, jestli si myslíte, že s tím svým drnkáním někde uspějete, tak jste na velkém

omylu. Ani k táboráku vás nepustěj, natož někam na jeviště, protože jste jen dva a abyste mohli veřejně vystupovat, tak musíte bejt aspoň tři. Ale nebojte se, já vás v tom nenechám.“ A zamával nám výhružně nad hlavama španělkou. Podívali jsme se nelibě na ušlechtilé tvary Jeníkova dřevotřískového nástroje s kobylkou vyrobenou z rámečku od obrázku. „No že bysme nějak zvlášť toužili po světlech reflektorů, to snad ani ne. Ale kdybys dotáh pořádnou basu, tak tě klid’o br’do přiberem a u ohně to pak pěkně rozbalíme“. Jeník se vítězoslavně zasmál a někam zmizel; za chvíli byl ale zpátky a s ním dvacet cinkajících budvářků. „No nevím, jak chceš na tenhleten xylofon basovat,“ pokusil jsem se o námitku, zatímco ruka šmátrala v kapse po otvíráku. A jelikož jsem zrovna slavil třiadvacáté narozeniny a měl dobrou náladu, sladil jsem tři lahve do kvintakordu a snažil se Jeníkovi vysvětlit, jak se tvoří akord C dur. Durové akordy ale Jeníkovi moc nešly; ukázalo se, že je spíš na moll. To ale při basování nevadilo, protože v country si basák vystačí s tónikou a dominantou a ty jsou stejné v dur i v moll. A tak zatímco jsme se s Pekarim potili s barěčkem u G moll, Jeník si basoval na prázdných strunách G – D, a volnou levou rukou mi ujídal lázeňské oplatky od babičky, které jsem si neprozřetelně rozbalil.

Tak tedy vznikla naše countrampská skupina. Pekari hrál na kytaru, já na mandolínové banjo a Jeník basoval – zpočátku na svoji španělkou, pak si ale pořídil opravdovou baskytaru. Než se zmohl na basové kombo, používal jako zesilovač a reproduktor v jednom přenosný kazeťák. Zpěvu jsem se ujal já, občas jsem něco zkusil vybrnkat na banjo nebo fouknout do harmoniky. Ke zkouškám jsme se scházeli – zpočátku celkem pravidelně každých 4-6 týdnů – u babičky Boženky v obýváku. Tam jsme dlouho do noci vyhrávali a v pauzách mezi písničkami rozebírali současnou společensko-hospodskou situaci, která vládla v Praze, Brně a Liberci – našich tehdejších působištích. Babička se časem odstěhovala k Máje do Chrudimě, my jsme však vydrželi a zkoušeli dále. Neodradilo nás ani to, že strýc Tomáš si z naší

zkušebny udělal advokátní kancelář. Kombinace hlubokých tónů baskytary, s pronikavými tóny banja v jednu hodinu po půlnoci ho nakonec přimělo k rozhodnutí, že si postaví nový dům.

Pro kapelu bylo potřeba najít přiléhavý název. Hledali jsme takový, který by vyjadřoval náš odmítavý postoj ke konzumní společnosti. Návrhy jako Balouni či Utopenci jsme zavrhnuli, protože by si je publikum mohlo vykládat jinak, než by nám bylo líbo. Nakonec jsem přišel s označením Žrouti, které Jeník obratně a výstižně doplnil na Darmožrouty - a jméno bylo na světě.

Nastal čas začít pracovat na repertoáru. Má poklidná melancholická povaha se chtěla ubírat cestou něžné trampské romantiky. I složil jsem lyrickou sonátu D-dur, kterou jsem pojmenoval „Podzimní listí“. Avšak samozvaný textař Jeník zrovna vyhrabal v šuplíku baladu z divokého západu, kterou kdysi sepsal a teď pro ni hledal vhodnou melodii. Když zjistil, že moje sonáta by se rytmicky hodila k jeho slovům, neváhal, z D-dur udělal D-moll a k mé hrůze zapěl chmurnou zpověď zhrzeného kovboje, který postupně oddělal celou rodinu dívky Mary, která ho odmítla, ač ji upřímně miloval. A tak místo romantiky něžné nabrala kapela směr romantiky drsné. V dalších písních jsme se již ostře antikonzumisticky vyhranili. Složili jsme protest-song „Hladovej tejden“ a v písni „Námořnická“ s refrénem „My pijem, co teče trochu jen“ jsme se vysmáli snobům a jejich bujarým večírkům na jachtách.

Pozvání na veřejná vystoupení jsme vždy pečlivě zvažovali, takže jsme před diváky hráli obvykle jen dvakrát do roka - na Silvestra a na mělicko-triatlonové párty; občas se k tomu připeletla ještě nějaká svatba některého z Darmožroutů. Poté, co si Bohouší společenství pořídilo tábořiště na Prorubkách, naskytl se příležitost

zahrát si na prknech, která znamenají srub. Nastal ale problém s baskytarou - zatímco napájení basáka bylo zajištěno lahváči, napájení jeho elektrického hudebního nástroje zatím nevyřešil ani zástupce ČEZu Honza, ani propagátor obnovitelných zdrojů energie Martin. Elektrotoped poháněný lidskou silou generuje pouhých 12 V - jistě ale bude brzy sestrojeno dalších 19 elektrotopedů, takže při minimálním počtu dvaceti nažhavených diváků bude zajištěno dostatečné napětí pro basové kombo a jednu žárovku pro osvětlení darmožroutích zpěvníků. Prozatím vyřešil Jeník problém tak, že si pořídil akustickou baskytaru a odjel do Kanady. Jeho úlohy tvrdit muziku se ujala naše křehká sestřenka Evička, která - až si tohle o sobě přečte - mě jistě něčím natvrdo přetáhne po hlavě.

Změnu hudebního nástroje jsem podstoupil i já: nechal jsem si od houslaře vyrobit barytonové ukulele banjo. Ladí se to jako čtyři vrchní (z hlediska zvuku) respektive spodní (z hlediska polohy) struny na kytáře. Já jsem si ho ale naladil jako banjo tenorové, protože jsem byl z mandolínového banja, které se ladí jako housle, zvyklý na ladění po kvintách. A tím jsem pěkně zamotal hlavu jednak sám sobě a jednak našemu kytaristovi Pekarimu, který byl zvyklý mi z krku odezírat akordy

(mám samozřejmě na mysli krk banja). Teď najednou, když jsem chytil akord, který na mandolínovém banju byl D-dur, najednou zněl jako G-dur. Dospěli jsme tak k novému typu harmonie, tzv. Darmonie a náš výrazový projev díky náhodné kombinaci dvou naprosto odlišných akordů získal zcela originální zabarvení zvuku.

Nyní se scházíme dosti nepravidelně, což je ovšem dáno cíleným hledáním inspirace a snahou vcítit se do písní, abychom jim dodali ten správný náboj. Já jsem koupil v Bílé Třemešné „osamělý dům u rychlíkové trati“, ale místo abych měl oči za záclonou, tak „celej den jenom se mračím, já krumpáč a lopatu mám“, a to proto, abych „ryl jen celej den ryl“, protože vyměňuju vodovodní trubku a zavádím do domu plyn. Zato Pekari, který si vzal báječnou ženskou, si „celej den jen tak sedí a popíjí kávu nebo čaj“, odpoledne se pak pochlubí klientovi „představte si, představte si, co jsem měl dnes k obědu“ a večer uspává Oskárka a Vikíska indiánskou ukolébavkou Ho ho watanay. Nejdůkladněji se k hledání inspirace ovšem postavil Jeník, který „dostal jednu nápad, když přestal v boudě chrápat, a odjel na západ“. V Kanadě však zjistil, že zde „od jara do zimy psí život má“, a když po hladovým tejdnu „poslední kus svojí boty žvejkal s kusem tabáku“, začal si zpívat „Take me home country road to the place I belong“. A kam že ho ta cesta má dovést? No přece do Heřmaňáku k Darmožroutům!